

"Jaki merytem się w czasie okupacji"?

16

157

Wkrótce przed wojną, zaledwie pierwsze klasy gim.
zapraagnyłem kontynuować swój umysł także i w czasie okupacji.
Przez okres wojny przebywałem w Dypinie przyjeżdżającym w r. 1938
do woj. pomorskiego. To przyjeżdżenie było powodem dla
dziś wieceń naszego powiatu do "Przeszy".

Merytem się prawił przez cały okres wojny, lecz
z różnymi odstępami czasu. Przez pewien czas udzielałem
mam, to zn. memu kol. Jerzemu Bohdanowiczowi
i memu Stanisławowi Orzłowi lekcji pp. prof. Białka
i Modcinka z zakresu II-giej kl. gim. Lecz spowodu
określonych przesłankach namerzytelności i ich morderstwa
po kilku miesiącach zaprzestaliśmy namerzania na
lekcje.

Dalej merytem się samodzielnie, gdy jednaki zostaliśmy
pernego dnia porobieniem dochu nad górną i rozrytkiem
necy potrzebnych do codziennego użytku, muniem
zaprzestali nauki. Npudłono nas na r. 1940 r.

Po powrocie do miasta w 1941 razem namerzali na
lekcje do pp. Kuzniecisz z Brodnicy, którzy tu
niektórzy przed wojną. Byli to: p. prof. Jan Kuzn-
kiewicz i jego dwaj synowie: sp. Leonard Kuzniecisz
i Serhard Kuzniecisz. P. prof. Kuzniecisz udzielał
mi lekcji matematyki oraz jez. niemieckiego, sp. L. Kuzn-
kiewicz lekcji jez. polskiego oraz jez. łacinskiego, ep. Serhard
Kuzniecisz lekcji historii. Lekcje tych udzielał mi
od 15 września 1941 do 28 grudnia 1942 roku,

158. 77

to znaczy, do dwulki, gdy zostali wywiezieni przez dyktanta do obozu karnego u Suthhof za działalność antykomunistyczną.

Lekeje te pobieraniem samu u warunkach jakich ma owe czasy dobrych. P. Synkiewicz zajmował jako sublokatorem jeden pokój i tu mieszkał Lekeje. Później, gdy zamieszkał mieszkanie, a ja zacząłem pracować jako mechanik w p. R. musiałem chodzić do biura, w którym pracował p. prof. Synkiewicz i tu pod jego kierownictwem uczyłem się, Synowie zaś udzielał mi lekcji w swoim w nowym mieszkaniu.

Pomocą naukowców przez kilka lat, które mi dostarczyli pp. Synkiewicz, lub które ja sam dzięki kilku pierwszym osobom otrzymałem, mi było z pomocą, i dlatego też nie mogliśmy się zabrać do prowadzenia ani chemii ani fizyki (wówczas braku było książek)

Spoteczniostwo było mi u wielu wypadkach przydatne tak np. ostrzegano mnie, że właściciel tego domu, gdzie mieszkał pp. Synkiewicz, wkrótce zamieszkał się interesować. Dlatego, że tak regularnie przychodził o godz. 19 - codziennie do nich. Zmienił mi miejsce zamieszkania, pp. Synkiewicz zaczął przychodzić do mojego mieszkania. Warunki u mnie mi były odpowiedni. Mieszkałem z rodzicami na 3-cim (piątym) piętrze u jednego pokoju na strychu. Mieszkanie było b. małe i niskie, tak, że p. Synkiewicz jak i ja nie mogliśmy się w nim wygodnie wyprostować. Podłoga była drewniana, ze stołu też same resztki spadzające. Lecz i u takich warunkach też chcieliśmy się uczyć i - co dał Bóg stworzył namy matryce na tajnych kompletach u Waiszanie,

między, wieny staliśmy na drodze Rebrawy
pp. Szykiewiczu do Stutthof. Często spóźniałem się na
lekcje, lecz to mi szkodziło, p.p. Szykiewicze spytali jedynie
o powód, - był nim najczęściej jeden i ten sam. To
mój mistrz kerancki mi powiedział mi, że skłonię się
przez - wyprasować spodnie, oczyścić garnitur. Zawsze
znalazł coś abym o oznaczonym czasie mi wyszedł.
Wiedzieli, że się nasz, pracownikiem domo, a nawet pięci-
tem wszystkie koszty wyjazdowe (mimo mnie albo wyprzeć
albo zmusić do pracy na bagnach przy rejonowaniu
Rypinicy) związane z zamieszaniem i z kasy domowej.
To był jeden człowiek, różnorodnej potrzeby oświaty
dla narodu.

Staliśmy pomiędzy pp. Szykiewicami a mną były
b. przyjazne. Właściwie odceniam, że jestem wzmianką, drogi wy-
magano pracy nad samym sobą. P. prof. Szykiewicze to
był prawdziwego profesora o wszechstronnym zamięśnianiu
i utalentowaniu. Był adekwatnie mi matematyk b. dobrze
o a że lubię ten przedmiot, może nie miał ze mną, trud-
ności, często jedynym kierował mnie na drogę, po której
trzeba iść, by coś osiągnąć i żyć. Był mi tylko innym
prof. najbardziej lekcji, ale także i wychowanie mającym
na celu wznięcie ze mnie Polaka świadomego swego
zadania i powinności. Położenie przez siebie się i z jego
wymagani. Ten który, który wykładał historię przeszłości
naszej i historii teraźniejszości, często przed i po lekcjach
omawialiśmy najważniejsze wydarzenia polityczne
miedziominiem. Należało mi czasem się
rozprawić z nami, gdyż rozmawialiśmy pomiędzy.

19.19
dobry, Rozgrominajee o dziełach nas różniacem. J.p. Leonard
Szytkiewicz udzielał mi lekcji z jęz polskiego i Tacynskiego.
Był on świetnym humanistą o zdolnościach nieprzejętych
spokojny, czasami rybnym, lecz zawsze to krótko, gdy zarzes
go wspomniał starszy brat Scharad. Od niego - Leonarda też
zyskałem najwięcej, choć go to może, dźwio korobowato. Jaka
deci pomistom, gdy kazai mi skandować Owidiusze
"Złoty wiek". Wie mogio mi wejść do stony, to
"Aurea prima satas" ... leez po pierwszym czasie nawet
pokubitem to i starałem się, nie wypropadkeć go z równo-
wagi, kłóne rzadko tracił. Gdy patrzyłem na niego, czasami
gdy czytał "Dziady" lub "Pana Tordensze" to mi się zdawało
że widzę u niego postę. Gdy patrzył na mnie moim
niebiesko-stalowym okrym, to zdawało mi się, że czyta
Kazdy mysl - nie wiem, może i kiedy przeczytał.
Pomimo, że obaj sygnio mi byli niezły pedagogami, to
jednak dźwio mnie nauczyli, czyto podczas wzdoznych lekcji
czy w pogadankach przed- i polekcyjnych. Wzrysz troszej
pp. Szytkiewiczze wyprałi na me życie wielki wpływ, nie-
tylko przez swe lekcje, ale także przez najmiejstne dobieranie
dla mnie książek, istniała bowiem między nami czyste
wymiana różnych książek. To też nieprzejętym lezi dla
mnie dzień 28-12-42 r. gdy to wzrysz troszej zastali ze mną
pracę patriotyczną, wyprzeżeni do stutthof.

Później już meło się sam nieczyłem, wazymbi me to
nie porochoły. Dziś natomiast meze się, dalej pod pilnym
okiem mego starszego prof. Szytkiewiczze. w gim. w Brod-
nicy w klasie I licerum.

Brodnica 16.6.46 r.

Państw. Lic. i Gim.
Brodnica

Stanisław Omyl.

ZWIĄZEK NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO
ZARZĄD OKRĘGU POMORSKIEGO

Dpl. 26.6.46. dr. 1896.